

СИЛАБУС

Волинський національний університет імені Лесі України

Факультет біології та лісового господарства

Кафедра лісового і садово-паркового господарства

Дисципліна: Лісоаграрні ландшафти та їх оптимізація

Коротка характеристика: вибіркова, рівень ВО – другий (магістерський), 205 Лісове господарство / Лісове господарство та інші спеціальності; 2 курс 3 семестр; 4 кредити ЄКТС; 120 год., з них 14 год. лекцій, 12 год. практичних (для заочної форми: лекцій – 8 год., практичних – 8 год.)

Розклад занять: <http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi?n=700>

Викладач: Голуб Сергій Миколайович, кандидат сільськогосподарських наук, доцент кафедри лісового і садово-паркового господарства

Електронна пошта: Golub.Sergiy@vnu.edu.ua

Передумови вивчення курсу: вимоги відсутні.

1. АНОТАЦІЯ КУРСУ

Метою вивчення дисципліни «Лісоаграрні ландшафти та їх оптимізація» є засвоєння питань раціонального природокористування з встановленням оптимального співвідношення сільськогосподарських угідь і різних категорій захисних лісових насаджень, їх раціональної організації, керування процесом оптимізації, основам ведення агролісомеліоративного моніторингу та застосування географічних інформаційних систем у дослідженнях лісоаграрних ландшафтів.

Завдання: під час вивчення навчальної дисципліни «Лісоаграрні ландшафти та їх оптимізація» студенти отримують чітке уявлення про оптимальне просторове співвідношення аграрних та лісових угідь та отримують математичні знання з вирішення оптимізаційних задач шляхом лінійного програмування та симплексметоду, оволодіють прийомом агролісомеліоративного моніторингу і застосування ГІС-технологій при дослідженні просторових об'єктів. У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен знати: елементи природного і лісоаграрного ландшафту, фактори їх формування; види захисних насаджень, їх ефективність; - антропогенні впливи та показники стійкості ландшафтів до антропогенних навантажень; оптимальну лісистість у зональному аспекті; порядок проведення агролісомеліоративного впорядкування. У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен вміти: визначати лісистість ландшафту і користуватися нормативами лісистості територій; проектувати захисні лісові насадження; оцінювати стійкість ландшафтів до антропогенних навантажень; виконувати роботи з агролісомеліоративного впорядкування і приймати виконані роботи; проводити протиерозійну організацію території.

2. КОМПЕТЕНЦІЇ

Після якісного вивчення дисципліни студенти опанують такі компетенції, як:

ЗК 1. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 5. Здатність розробляти проекти та управляти ними.

ЗК 6. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

СК 1. Здатність критично осмислювати проблеми лісового господарства й дотичні міждисциплінарні проблеми та приймати ефективні рішення щодо їх вирішення.

СК 3. Здатність оцінювати регіональні особливості природно-кліматичних умов для організації ефективного лісового господарства, виконання лісами різнопланових функцій та збільшення площ лісів.

В сукупності з іншими фаховими освітніми компонентами це дозволить досягти наступних програмних результатів:

РН 1. Спеціалізовані концептуальні знання, що включають сучасні наукові здобутки у сфері лісового господарства та є основою для оригінального мислення, забезпечення сталого розвитку та проведення досліджень.

РН 6. Оцінювати стан лісових фітоценозів, лісові ресурси в конкретних лісорослинних умовах, їх потенціал та прогнозувати можливості використання.

РН 7. Розробляти та реалізовувати наукові та прикладні проекти у сфері лісового господарства з урахуванням доступних ресурсів та ризиків, а також економічних, правових та екологічних аспектів.

РН 8. Розробляти та вдосконалювати технологічні і виробничі процеси, впроваджувати сучасні цифрові технології.

3. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Детальний опис курсу міститься в навчальній програмі курсу «Лісоаграрні ландшафти та їх оптимізація», яка розміщена на сайті факультету.

Перелік тем, які розглядаються

Тема 1. Структура природного та лісоаграрного ландшафту.

Тема 2. Антропогенні впливи на лісоаграрний ландшафт.

Тема 3. Трансформація природних угідь.

Тема 4. Проблема стійкості лісоаграрного ландшафту.

Тема 5. Обґрунтування оптимальної лісистості.

Тема 6. Моделювання лісистості агролісоландшафту.

Тема 7. Етапи проведення агролісомеліоративного впорядкування.

Тема 8. Проектування та формування лісомеліоративних насаджень.

Перелік тем практичних робіт та вказівки до їх виконання доступні за посиланням:

<https://teams.microsoft.com/l/team/19%3ac0a4f1b92b9342619bbce13c9c81b0df%40thread.tacv2/conversations?groupId=7ca12201-7087-4587-bf97-144f1e7f6f4c&tenantId=79cf2153-dcef-4e36-ab8c-89480b2366aa>

4. ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ РОЗПОДІЛ БАЛІВ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Поточний контроль (max = 40 балів)						Модульний контроль (max = 60 б.)			Загальна кількість балів
Змістовий модуль 1			Змістовий модуль 2			ІНДЗ	МКР 1	МКР 2	
Пр 1	Пр 2	Пр 3	Пр 4	Пр 5	Пр 6				
5	5	5	5	5	5	10	30	30	100

Критерії оцінювання та політика викладача щодо дедлайнів

Практичні навички (виконання лабораторної роботи) оцінюються за результатами виконання лабораторних робіт. Максимальна кількість балів за виконання практичної роботи – 3 бали, незалежно від тривалості практичної роботи (кількості занять, на які розрахована ця практична робота). Практична робота може бути оцінена на максимальну кількість балів, якщо студент вчасно виконав всі завдання, оформив роботу, зробив висновки. Практичні роботи здаються на наступному занятті після її закінчення. У разі несвоєчасного здавання лабораторних робіт їх приймання супроводжується додатковим усним захистом. Це спрямовано на виховання розуміння дедлайнів, а також набуття *soft skills* фахового спілкування.

Політика щодо академічної доброчесності

Практичні роботи виконуються за індивідуальними завданнями, які студенти отримують на першому лабораторному занятті. У випадку виявлення не самостійного виконання робіт (або не за отриманим завданням), результати оцінювання цих робіт анулюються, а студент отримує нове завдання. При виявленні повторного порушення вимог академічної доброчесності, студент не допускається до здачі іспиту.

5. ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ

Підсумковий контроль – залік. Оцінювання знань студентів здійснюється за результатами поточного й модульного контролю. При цьому завдання із цих видів контролю оцінюються в діапазоні від 0 до 100 балів включно.

У випадку незадовільної підсумкової оцінки, або за бажання підвищити рейтинг, студент складає залік у письмовій формі. При цьому на залік вноситься *60 балів*, а бали, набрані за результатами модульних контрольних робіт, анулюються. Для отримання оцінки потрібно набрати певну кількість балів згідно шкали оцінювання.

Шкала оцінювання

Оцінка в балах за всі види навчальної діяльності	Оцінка	
	для екзамену	для заліку
90 – 100	Відмінно	Зараховано
82 – 89	Дуже добре	
75 - 81	Добре	
67 -74	Задовільно	
60 - 66	Достатньо	
1 – 59	Незадовільно	Незараховано (з можливістю повторного складання)

6. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Юхновський В.Ю. Лісоаграрні ландшафти рівнинної України: оптимізація, нормативи, екологічні аспекти/ За ред. Пилипенка О.І. – К.: Інститут аграрної економіки, 2003.– 273 с.
2. Исаченко А.Г. Ландшафтоведение. – М.: – Лесн. пром-сть, 1988. – 310 с.
3. Голубець М.А. Екосистемологія. – Львів: Поллі, 2000. – 316 с.
4. Пилипенко О.І., Юхновський В.Ю., Ведмідь М.М. Системи захисту ґрунтів від ерозії. Підручник. – К.: Златояр, 2004. – 436 с.
5. Довідник з агролісомеліорації / За ред. Пастернака П.С. – К.: Урожай, 1988. – 286 с.

Додаткова

6. Пилипенко О.І., Юхновський В.Ю. Ліс і поле - єдина екологічна система // Вісник аграрної науки. Спец. випуск. – К.: НАУ, 1998. – С. 91-93.
7. Інструктивні вимоги з лісомеліоративного впорядкування захисних лісових насаджень / О.І. Пилипенко, В.М. Малюга, М.О. Штофель, В.Ю. Юхновський, А.А. Строчинський та ін. – К.: Держкомлісгосп, 2000. – 74 с.
8. Голубець М.А. Питання оптимізації біоценотичного покриву // Антропогенні зміни біоценотичного покриву в Карпатському регіоні. – К.: Наукова думка, 1994. – С. 113–146.
9. Пилипенко О.І., Юхновський В.Ю., Гукасова Г.О. та ін. Методологічні основи і методи досліджень у захисному лісорозведенні. // Науковий вісник НАУ. – К.: НАУ, 2004. – Вип. 72. – С. 242–250.
10. Гродзинский М.Д., Шищенко П.Г. Ландшафтно–екологический анализ в мелиоративном природопользовании. – К.: Либідь, 1993. – 224 с.

Ресурси мережі Інтернет

1. Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського - <http://www.nbuv.gov.ua>
2. Державне агентство лісових ресурсів України - <http://dklg.kmu.gov.ua>